

มหาวิทยาลัยบิรค

คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี

Common Infections in Pregnant Woman & Role of Nurse Midwives

พว. นภอร เอี่ยมสำอางค์

พย.บ. พยาบาลและการผดุงครรภ์ คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี
มหาวิทยาลัยบิรค

วท.ม. จิตวิทยาคลินิกและชุมชน มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ภาวะการติดเชื้อในสตรีตั้งครรภ์

การติดเชื้อในสตรีตั้งครรภ์มีความสำคัญต่อชีวิตมารดาและทารก เนื่องจากการติดเชื้อจะส่งผลกระทบต่อสุขภาพมารดาและสุขภาพทารกในครรภ์ เช่น ทารกเกิดการติดเชื้อ หรือเกิดความผิดปกติต่อการเจริญเติบโตของร่างกายและสมองของทารกในครรภ์ได้ และที่ร้ายแรงทารกอาจเสียชีวิตในครรภ์ได้ พยาบาลที่ปฏิบัติงานในแผนกฝากครรภ์จึงมีบทบาทสำคัญในการปกป้อง และป้องกันภาวะการติดเชื้อในสตรีตั้งครรภ์

บทบาทของพยาบาล

- เน้นการตรวจคัดกรองโรค
- การให้ความรู้ในการดูแลสุขอนามัยตนเอง
- การเฝ้าระวังโรคติดต่อ
- การให้คำปรึกษาเพื่อลดความวิตกกังวล เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่ามารดาและทารกในครรภ์ปลอดภัยจากการติดเชื้อ และลดภาวะแทรกซ้อนที่จะเกิดขึ้นกับมารดาและทารก

บทบาทของพยาบาล

- บทบาทในการตรวจคัดกรอง และเฝ้าระวัง (Screening & Surveillance)
พยาบาลในคลินิกฝากครรภ์ทำหน้าที่คัดกรองโรคติดเชื้อ
- บทบาทในการให้ความรู้และการปฏิบัติตน (Education & Counseling)
แนะนำวิธีการปฏิบัติตน เช่น การดูแลสุขอนามัยส่วนบุคคล การหลีกเลี่ยง
สถานที่แออัด การทำความสะอาดอาหาร การป้องกันการติดเชื้อ
- บทบาทในการให้คำปรึกษา (Counseling) ให้คำปรึกษาก่อนและหลังการ
เจาะเลือด เพื่อตรวจหาเชื้อ เพื่อประเมินความรู้ ความวิตกกังวล และเตรียม
ความพร้อมในการดูแลตนเอง

บทบาทของพยาบาล

- บทบาทในการป้องกันโรค (Prevention) ส่งเสริมการฉีดวัคซีนที่จำเป็นตามคำแนะนำของสูติแพทย์และดูแลการให้ยาป้องกันการแพร่เชื้อจากแม่สู่ลูก
- บทบาทในการสร้างความร่วมมือ (Collaboration) ประสานระหว่างทีมสหสาขาวิชาชีพ เพื่อวางแผนการพยาบาลที่ปลอดภัย และมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะในรายที่ติดเชื้อเพื่อลดภาวะแทรกซ้อนที่อาจเกิดขึ้นกับทารก

(สมบูรณ์ บุญเกียรติ, ชวนพิศ เจริญพงศ์ : บทบาทของพยาบาลกับการตรวจคัดกรองโรคติดเชื้อในสตรีตั้งครรภ์ Nursing Role and Screening about Infection Disease in pregnant Women) คลังบทความ 2559

บทบาทของพยาบาล

- **Promote** : การส่งเสริม สนับสนุน แนะนำ และให้ข้อมูล
- **Prevent** : การป้องกันไม่ให้เกิดภาวะแทรกซ้อน
- **Protect** : การปกป้องจากภาวะผิดปกติรอบตัว

Promote

- การส่งเสริม สนับสนุน แนะนำ และให้ข้อมูล ตั้งแต่ก่อนตั้งครรภ์ ขณะตั้งครรภ์
- การดูแลสุขภาพ อาหาร การพักผ่อนนอนหลับ หลีกเลี่ยงภาวะเครียด
- การส่งเสริมการฉีดวัคซีนที่จำเป็น

ขอเชิญประชาชนคนไทย 7 กลุ่มเสี่ยง
ทุกสิทธิ์สุขภาพ

ลงทะเบียนจองสิทธิ์และฉีด
วัคซีนไขหวัดใหญ่ *ไม่ต้องทำใจ*

ประจำปี 2569

ลงทะเบียนจองสิทธิ์ 2 ช่องทาง
ได้ตั้งแต่วันที่ 2 - 22 มิถุนายน 2569
หรือใช้แอปพลิเคชันจองสิทธิ์บนมือถือ

- 1. แอปพลิเคชัน "มีสิทธิ์" มี QR Code**
ขอสิทธิผ่านแอปพลิเคชัน
คุณสมบัติของแอปพลิเคชันมีดังนี้ (คลิกเพื่อดูรายละเอียด)
1. ลงทะเบียนผ่าน แอปพลิเคชันสุขภาพ / แอปพลิเคชัน
2. แอปพลิเคชันเชื่อมโยงกับ
3. แอปพลิเคชันเชื่อมโยงกับ
4. แอปพลิเคชันเชื่อมโยงกับ
5. แอปพลิเคชันเชื่อมโยงกับ
6. แอปพลิเคชันเชื่อมโยงกับ
7. มีช่องทางช่วยเหลือและคำแนะนำ
- 2. สายด่วน สปสช. 1330 กด 8**
1 3 3 0
บริการฟรี ตลอด 24 ชั่วโมง

ระยะเวลาฉีดวัคซีน
วันที่ 24 - 26 มิถุนายน 2569
เวลา 08.30-14.30 น.
ณ ชั้น 1 อาคารเรียนและปฏิบัติการรวมทันตกรรม
และเรียนพยาบาลรามาธิบดี

โรงพยาบาลรามาธิบดี กรุงเทพมหานคร
ขอเชิญประชาชนคนไทย 7 กลุ่มเสี่ยงลงทะเบียนจองสิทธิ์และฉีดวัคซีนไขหวัดใหญ่

คำแนะนำหน่วยวิจัยผู้ป่วยออกฤทธิ์รุนแรง อาราม 1 (ชุดที่ 1)

การลงทะเบียน
การลงทะเบียน
การลงทะเบียน

การลงทะเบียน
การลงทะเบียน
การลงทะเบียน

RSV
โรสโซลาไวรัส
ป้องกันเด็กอายุ 6 เดือนขึ้นไป

Respiratory Syncytial Virus (RSV) Infection

RSV วัคซีนป้องกันเด็กอายุ 6 เดือนขึ้นไป

RSV วัคซีนป้องกันเด็กอายุ 6 เดือนขึ้นไป

7,673

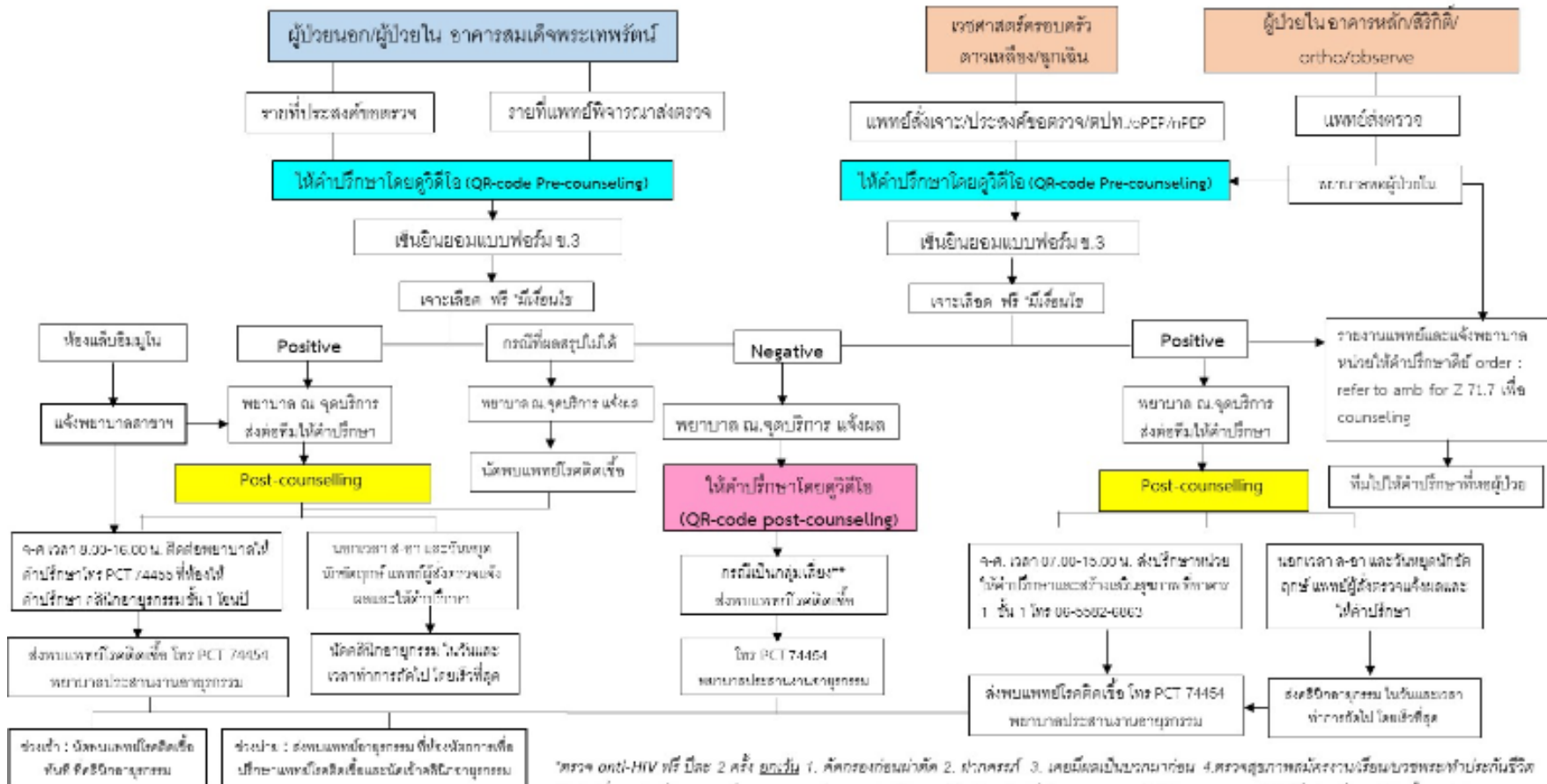

บทบาทของพยาบาลกับการติดต่อประสานงาน ในสตรีตั้งครรภ์ที่ติดเชื้อ

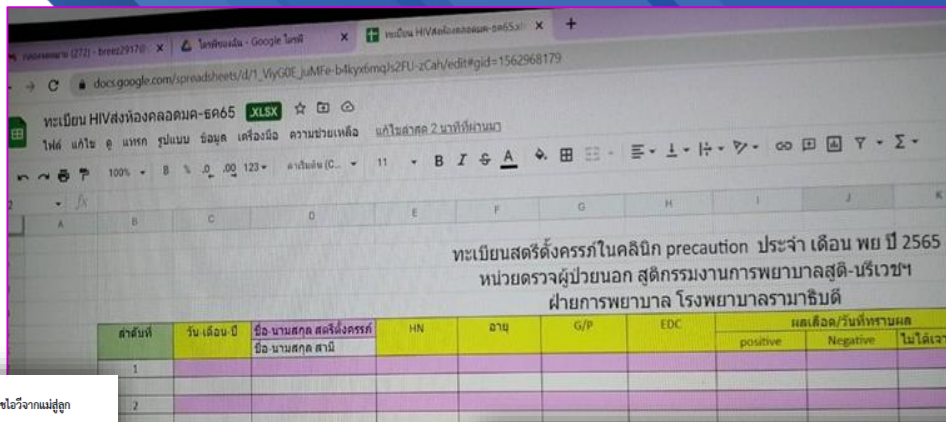
1. ติดต่อประสานงานภายในหน่วยตรวจ
2. ติดต่อประสานงานระหว่างหน่วยตรวจ เช่น ห้องLab
แผนกอายุรกรรม แผนกเด็ก ห้องคลอด หอผู้ป่วย
หน่วยเยี่ยมบ้าน สังคมสงเคราะห์
3. ติดต่อประสานงานกับสตรีตั้งครรภ์ สามี ครอบครัว

แนวทางปฏิบัติผู้เข้ารับบริการตรวจหาการติดเชื้อเอชไอวีและการให้คำปรึกษา

*ตรวจ anti-HIV ฟรี มีผล 2 ครั้ง อยู่นาน 1. คัดกรองก่อนผ่าตัด 2. ผ่ากระดูก 3. เคยมีผลเป็นบวกมาก่อน 4. ตรวจสุขภาพสมัครเรียนบวชหรือเข้าป่ระกัณชีวิต **กลุ่มเสี่ยง เช่น มีคู่นอนหลายคน, ชายที่ขายกลุ่มเสี่ยงสพตชนิดเข็ม, มีคู่นอนหลายคน, ไม่ใช้ถุงยางเพศ, สัมผัสถึงคันคันของคู่นอนที่ติดเชื้อเอชไอวี ฯลฯ

Checklists การดูแลสตรีตั้งครรภ์ที่ติดเชื้อเอชไอวีและการป้องกันทารกถ่ายเลือดเชื้อเอชไอวีจากแม่สู่ลูก (Year/ Number: ____/____)

Table with 11 rows and 2 columns: ANC (Antenatal Care) and Postnatal Care. Items include HIV testing, ART, CD4 counts, and delivery management.

Table with 3 columns: LR (Laboratory Results), ทำ (Done), ไม่ทำ (Not Done), and หมายเหตุ (Remarks). Row 1: HIV VL < 50 copies/mL.

Table with 8 rows and 2 columns: Postpartum care instructions and หมายเหตุ (Remarks). Includes instructions for breastfeeding, ART continuation, and HIV testing.

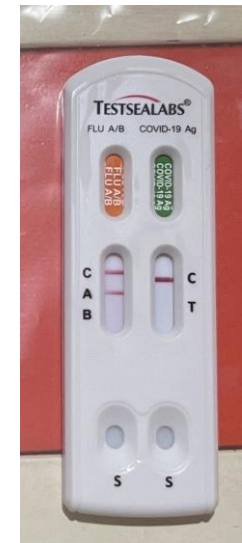
Form titled 'แนวทางการดูแลสตรีตั้งครรภ์ที่มีผลเลือดเอชไอวีเป็นลบ (-) แต่มีผลเลือดเป็นบวก (+) ในโรงพยาบาลรามาธิบดี' with checkboxes for various clinical scenarios and patient management options.

Table with 8 rows and 2 columns: Postpartum care instructions and หมายเหตุ (Remarks). Includes instructions for breastfeeding, ART continuation, and HIV testing.

Protect

- เป็นการดูแลตนเองเพื่อไม่ให้เกิดการติดเชื้อหรือลดการสัมผัสผู้ติดเชื้อ
- การจัดกลุ่มให้คำปรึกษาการดูแลตนเองเพื่อสุขภาพที่ดีของสตรีตั้งครรภ์
- การจัดลำดับความสำคัญในการเข้าตรวจเพื่อป้องกันการแพร่กระจายเชื้อ เช่น โควิด วัณโรค หรือจัดการตรวจทางไกล
- การส่งเสริมการใช้หน้ากากอนามัย การกินร้อน ช้อนกลาง ล้างมือ
- การติดตามข่าวสารโรคอุบัติใหม่ต่างๆ

Case study Syphylis infection

หญิงไทยคู่ อายุ 32 ปี G2P1001 อาชีพ แม่บ้าน ฝากครรภ์ครั้งแรก อายุครรภ์ 14 สัปดาห์ มีประวัติ ครรภ์แรกผ่าตัดคลอดที่โรงพยาบาลสำโรง แรกฝากครรภ์ตรวจเลือดมีผล T.Pallidium Ab (CMIA) = non-Reactive (Syphilis Revers Algorithm) (ราคา 100 บาท)

สามี อายุ 33 ปี มีอาชีพ รับจ้าง ตรวจเลือดมีผล CMIA = Reactive , ผล RPR = NR, TPHA = 1:80 ซักประวัติเพิ่มให้ข้อมูลว่าเคยเป็นโรคหนองใน (gonorrhea) ตอนอายุ 17 ปี รักษาหายแล้ว Dx. Late Latent Syphilis ให้ยา Benzathine Penicillin G และ ส่งปรึกษาอายุรกรรมโรคติดต่อเพื่อดูแลต่อ

บทบาทพยาบาล : ติดต่อมาตรวจแทนการตรวจทางไกล ติดต่อแผนกอายุรกรรม Support ภรรยา

Case study Syphilis infection

หญิงไทยคู่ อายุ 27 ปี G1P0000 อาชีพ แม่บ้าน ฝากครรภ์ครั้งแรก อายุครรภ์ 16 สัปดาห์ มีประวัติเป็น neurosyphilis เมื่อเดือน กันยายน 2568 รักษาที่สถาบันประสาทวิทยา ได้รับยา Benzathine Penicillin G ครบ 3 dose แรกฝากครรภ์ตรวจเลือดมีผล CMIA = Reactive , ผล RPR = 1:8

สามี อายุ 21 ปี มีอาชีพ ช่างซ่อม ตรวจเลือดมีผล CMIA = Reactive , ผล RPR = 1:2 ส่งปรึกษาอายุรกรรมโรคติดต่อ

บทบาทพยาบาล : ติดตามมาตรฐานการตรวจทางไกล ติดตามแผนกอายุรกรรม Support ภรรยา ส่งคัมส่งเคราะห์ (Benzathine =170 บาท)

Case study HIV infection

หญิงไทยคู่ อายุ 32 ปี อาชีพ พนักงานบริษัท G1P0 ตั้งครรภ์ อายุครรภ์ 9 สัปดาห์ เคยผ่าตัดไส้ติ่ง เมื่อปี 2565 ไม่มีโรคประจำตัว ไม่สูบบุหรี่ ดื่ม alcohol บางครั้ง ตามเทศกาล มาฝากครรภ์พร้อมสามี สามีอายุ 34 ปี อาชีพรับจ้างทั่วไปพบแพทย์ตรวจร่างกาย เจาะเลือดตรวจตามแผนการฝากครรภ์ นัดฟังผลเลือด 1 สัปดาห์

ผลเลือด : พบว่า ภรรยา มีผล Anti-HIV = **negative**

สามี มีผล Anti-HIV = **positive**

บทบาทพยาบาล : ติดต่อมาตรวจแทนการตรวจทางไกล ติดต่อแผนกอายุรกรรม Support ภรรยา แนะนำแผนการดูแลตามกระบวนการรักษา ดูลิทธิการรักษา สามี

Case study HIV infection

หญิงไทยคู่ อายุ 23 ปี อาชีพ ธุรกิจส่วนตัว G3P1A1 ตั้งครรภ์ อายุครรภ์ 10 สัปดาห์ เคยผ่าตัดคลอดบุตร เมื่อปี 2561 ที่โรงพยาบาลร้อยเอ็ดไม่มีโรคประจำตัว ไม่สูบบุหรี่ ไม่ดื่ม alcohol ตั้งครรภ์ครั้งนี้เป็น new family มาฝากครรภ์พร้อมสามี สามีอายุ 23 ปี อาชีพ ธุรกิจส่วนตัว พ.บ. แพทย์ตรวจร่างกาย เจาะเลือดตรวจตามแผนการฝากครรภ์ นัดฟังผลเลือด 1 สัปดาห์

ผลเลือด : พบว่า ภรรยา มีผล Anti-HIV = **positive**

สามี มีผล Anti-HIV = **positive**

บทบาทพยาบาล : ติดต่อมาตรวจแทนการตรวจทางไกล ติดต่อแผนกอายุรกรรม Support ภรรยา แนะนำแผนการดูแลตามกระบวนการรักษา ดูแลสิทธิการรักษาสามี